

Programació de Departament

RELIGIÓ

Curs: 2019/2020

Índex de continguts

- [1.1. Composició](#)
- [1.2. Nivells i Assignatures](#)
- [1.3. Competències Clau](#)
- [1.4. Metodologia](#)
- [1.6. Activitats Complementàries \(veure annex 5.1.\)](#)
- [1.7. Relacions amb altres departaments](#)

Continguts

- [2.1. NIVELL: 1r ESO – Assignatura: RELIGIÓ CAT.](#)
 - [2.5.1. Objectius](#)
 - [2.5.3. Unitats i Desenvolupament Temporal](#)

3. Avaluació

- [3.1. Criteris d'avaluació i mínims](#)
 - [3.1.1. Criteris d'avaluació](#)
 - [3.1.2. Objectius mínims](#)
- [3.2. Criteris de qualificació](#)
 - [3.2.1. Procediment](#)
 - [3.2.2. Qualificacions:](#)

Recuperació

Lectures voluntàries

- [3.2.3. Qualificacions: Avaluació ordinària](#)
- [3.2.4. Qualificacions: Avaluació extraordinària](#)

D'acord amb els criteris generals del centre i del propi departament, si l'avaluació final ordinària no és favorable, s'oferirà una possibilitat de recuperació al setembre.

- [3.3. Criteris de recuperació](#)
- [3.4. Criteris de recuperació de pendents](#)
 - [3.4.1. Convocatòria ordinària](#)
 - [3.4.2. Convocatòria extraordinària](#)

D'acord amb els criteris generals del centre i del propi departament, si un alumne té pendent de cursos anteriors l'assignatura de Religió i no l'ha aprovada en la convocatòria ordinària, tindrà dret a presentar-se a la convocatòria extraordinària de setembre on se li farà una prova escrita.

4. Mesures d'Atenció a la Diversitat

- [4.1. Adaptacions curriculars](#)

[4.2. Alumnat NESE](#)

[4.3. Acollida lingüística](#)

[5. Annexes](#)

[5.1.](#)

[5.2.](#)

[6. Aprovació](#)

1. Departament: RELIGIÓ CATÒLICA

1.1. Composició

Professor: Santiago López Ayala.

1.2. Nivells i Assignatures

1r ESO AB: Religió Catòlica

2n ESO AC: Religió Catòlica

3r ESO AP: Religió Catòlica

4t ESO AB: Religió Catòlica

2n Batxillerat A: Religió Catòlica

1.3. Competències Clau

La llei d'educació (LOMCE) presenta la definició de les competències clau que han d'assolir els alumnes en acabar l'ESO. Entenem per competència la capacitat de dur a la pràctica de forma integrada, en contextos i situacions diferents, els coneixements, les destreses i les actituds personals que s'han adquirit. Les competències tenen tres

components: un saber (un contingut), un saber fer (un procediment, una habilitat o una destresa) i un saber estar o ser (una actitud concreta).

Les competències clau són els coneixements, les destreses i les actituds bàsiques que totes les persones necessitem per al nostre desenvolupament personal i la nostra adequada inserció a la societat i al món laboral. Són també la base per a un aprenentatge al llarg de tota la vida.

L'ensenyança de la religió contribueix a aquesta proposta de qualitat de l'educació que propugna la LOMQE des de la presentació i desenvolupament de coneixements, valors i actituds. Especialment aquells que treballen la dimensió espiritual de l'alumnat. Aquells que l'obren a una proposta de sentit últim per a la seva vida. Aquells coneixements, valors i actituds que són el fonament i fan possible una convivència lliure, pacífica i solidària en contacte entre la diversitat de creences. És a dir, aquells coneixements, valors i actituds que fan possible una formació integral de la persona en bé del conjunt de membres de la societat.

La classe de religió no només se centra en la dimensió religiosa, sinó també potencia altres dimensions de la persona, com són la dimensió racional (cognitiva), la dimensió relacional (social), la dimensió ètica (el món de les actituds i valors), la dimensió històrica o la dimensió estètica i artística.

Si tenim present que les competències clau són "*aquelles que sustenten la realització personal, la inclusió social i la ciutadania activa*", algunes d'aquestes competències mantenen una especial relació amb les propostes educatives de la tradició cristiana. Fins i tot, podria dir-se que si es prescindeix del bagatge cultural, social i ètic religiós cristià, mancaran alguns elements importants per al desenvolupament personal dels alumnes en la nostra societat europea futura.

El currículum de religió se serveix dels elements cristians presents en l'entorn de l'escola i dels alumnes, de les imatges i dels símbols, del llenguatge i d'altres recursos, per a la comprensió de les creences pròpies de cada etapa evolutiva. D'aquesta manera es desenvolupa la **competència de comunicació lingüística**, que utilitza el llenguatge que conforma la cultura i la tradició que es transmeten d'una generació a l'altra. Així, el llenguatge bíblic i la seva riquesa d'expressió i de simbologia, el llenguatge doctrinal i la seva precisió conceptual, analítica i argumental, i el llenguatge litúrgic i la seva afinitat al llenguatge dels símbols del poble cristià i d'altres experiències religioses, ajudaran al desenvolupament de la competència lingüística en els estudiants d'aquesta àrea. Sense oblidar la singularitat que aquesta assignatura aporta a la dimensió de l'escolta en la comunicació interpersonal. Tot això es realitza mitjançant la presentació sistemàtica, orgànica i crítica del missatge religiós.

Igualment, l'ensenyament escolar de la Religió Catòlica afavoreix el desenvolupament de la responsabilitat personal i social i de les altres virtuts cíviques, per al bé comú de tota la societat, contribuint així a l'adquisició de les **competències socials i cíviques**. Aquesta educació de la dimensió moral i social de la persona afavorirà la maduració de la corresponsabilitat, l'exercici de la solidaritat, de la llibertat, de la justícia i de la compassió.

D'altra banda, la Religió Catòlica aporta a la **competència de consciència i expressions culturals** el significat i la valoració crítica de tantes obres d'art del nostre entorn, passades i contemporànies, motivant la valoració de la pròpia cultura i l'estima adequada d'altres tradicions culturals i religioses. La cultura i la història occidental, la pròpia història, no poden ser compreses i assumides si es prescindeix del fet religiós, sempre present en la història cultural dels pobles. Igualment, en l'actualitat l'expressió artística de la fe segueix col·laborant en l'enriquiment del nostre patrimoni cultural.

La **competència clau d'aprendre a aprendre** es desenvolupa en l'estudiant partint del veritable coneixement d'ell mateix, de les seves potencialitats i de la seva dignitat. La formació religiosa catòlica aporta a aquesta competència una cosmovisió que dóna sentit a la vida i, per tant, a la cultura i a la identitat de la persona humana. Una cosmovisió que fa possible la formació integral de l'estudiant, en contrast amb altres visions reduccionistes o disgregadores.

Durant tota l'etapa de l'ESO, la classe de religió treballa les habilitats per cercar, obtenir, processar i comunicar informació, de moltes maneres, i aprendre a transformar-la en coneixement (per exemple, cercar informació d'un tema a internet i amb ella realitzar un vídeo-clip exposant el tema treballat). D'aquesta manera l'alumnat de religió treballa la **competència d'aprendre a aprendre i de comunicació lingüística**.

Les aportacions d'aquesta matèria configuren una manera de ser i de viure en el món, de tal manera que els principis, valors i actituds que genera ajuden a l'alumnat a situar-se lúcidament davant la tradició cultural, a conèixer i discernir els elements bàsics de la religió, especialment del cristianisme, generadors de cultura, i també a inserir-se solidària i críticament en la societat. Amb això es treballen les **competències socials i cíviques i la competència de consciència i expressions culturals**.

La **competència clau d'aprendre a aprendre** es desenvolupa en l'estudiant en la classe de Religió, en la seva dinàmica habitual, ajudant a fomentar l'atenció, i de forma especial al ajudar a descobrir distints significats de la realitat i arribar al seu significat profund del veritable coneixement de si mateix, de les seves potencialitats, de la seva dignitat i del seu futur.

L'ensenyament escolar de la Religió Catòlica afavoreix el desenvolupament de la responsabilitat personal i social i de les altres virtuts cíviques, per al bé comú de la

societat, contribuint així a l'adquisició de les **competències socials i cíviques**.

Aquesta educació de la dimensió moral i social de la persona, afavorirà la maduració d'una coresponsabilitat, l'exercici de la solidaritat, de la llibertat, de la justícia i de la caritat.

Ensenyar a l'alumnat a interpretar el llenguatge simbòlic i a valorar-lo, és treballar la **competència de consciència i expressions culturals i la competència de comunicació lingüística**.

Es treballa també la capacitat de comprensió davant fets o esdeveniments, davant persones o grups, tant dins com fora de l'aula, tant de la nostra cultura com d'altres. Amb això es treballen les **competències socials i cíviques i la competència de consciència i expressions culturals**.

També s'afavoreix la capacitat de parlar, ajudant a l'alumnat a progressar en l'art del discurs, en la seva forma de parlar i expressar-se en públic. Tot això té que veure amb el llenguatge i l'expressió i ho podem aplicar a la **competència de comunicació lingüística**. Aquest currículum es val dels elements cristians presents en l'entorn de l'alumnat, les imatges i símbols, el llenguatge i altres recursos, per a la comprensió de la religiositat pròpia de cada etapa evolutiva. Es desenvolupa el llenguatge que conforma la cultura i tradició que es transmet d'una generació a una altra. Així, el llenguatge bíblic i la seva riquesa d'expressió i simbologia, el llenguatge doctrinal i la seva precisió conceptual, analítica i argumental i el llenguatge litúrgic i el seu apropament al llenguatge dels símbols del poble cristià, ajudaran al desenvolupament d'aquesta competència en els estudiants. Sense oblidar la singularitat que aquesta assígnatura aporta a la dimensió d'escolta de la comunicació.

La realitat no és unidimensional, està plena de significats ocults i de llenguatge simbòlic. A la classe de religió el llenguatge simbòlic està molt present, ja que és un llenguatge específic d'aquesta àrea.

La capacitat crítica de l'alumnat es desenvoluparà força dins la classe, ja que constantment s'entrarà en diàleg amb la cultura i amb els valors actuals de l'entorn. Desenvolupar la capacitat crítica davant els mitjans de comunicació i la publicitat, entra dins les **competències socials i cíviques i de consciència i expressions culturals**.

Es treballa la **competència d'aprendre a aprendre** en la dimensió del raonament que pot obrir la intel·ligència al més enllà d'allò immediat, a allò darrer, a allò definitiu, a allò que es relaciona amb els problemes de sentit i a les preguntes sobre el sentit últim de la vida, tema essencial en aquesta àrea del coneixement.

La dimensió relacional-social també es desenvolupa a classe de Religió, i es fa com a pas previ per a poder descobrir i acceptar la relació com una presència gratuïta, que es fa propera com a un do. També es fomenta la relació interpersonal que fa

possible el reconeixement en cada persona com a un tu distint a mi però mai inferior ni superior. Es cultiva la disponibilitat i l'acollida. Per dur a terme tots aquests aspectes s'ensenya aprendre a escoltar.

Potenciar i treballar en el coneixement mutu, l'obertura als altres, la col·laboració en equips de treball, l'acceptació d'un mateix amb les pròpies limitacions i l'acceptació dels altres talment com són. Ensenyar a dialogar i conviure. Ensenyar a parlar i a callar amb actitud d'escolta. Ja que tots ells són aspectes importants per a poder cultivar la dimensió espiritual, a més de la social. Tot això ens situa en les **competències socials i cíviques, comunicació lingüística**, a més de la **competència d'aprendre a aprendre**.

La classe de religió fomenta l'educació progressiva de la llibertat de moltes maneres, des del moment que s'afavoreix un clima de llibertat per a preguntar o dialogar, anar creant situacions que demanin petites responsabilitats, potenciar la presa de decisions. Ensenyar que és possible exercir una llibertat al servei dels demés, com per exemple va fer Jesús de Natzaret. Mostrar que la llibertat reclama ser desenvolupada i educada no només per ser persones, sinó per a poder entrar en relació amb el Transcendent, que demana una decisió lliure.

Tot això, sempre acompanyat del treball de desenvolupar la capacitat crítica de l'alumnat i així aprendre a escollir, d'una manera lliure i responsable, entre tots els sistemes de valors que la societat els presenta, quins són els que ells volen per a ells. La classe proposa valors com el respecte, col·laboració, gratuïtat, sinceritat, germanor, sana competitivitat, professionalitat, veritat, perseverança, empatia, paciència, disciplina,... mitjançant, entre altres, de l'anàlisi de testimonis de persones que viuen o han viscut segons aquests valors. Persones que han lluitat per millorar o canviar situacions injustes i que han treballat en equip amb consciència crítica davant la injustícia estructural. Aquí hi ha les competències **d'aprendre a aprendre i socials i cíviques**.

Des del primer moment que en la classe de religió s'està ensenyant als alumnes les religions del món i tot el seu context històric, cultural i artístic que les envolta, se'ls està donant un bagatge cultural i artístic molt ric. D'altra banda, la tradició cristiana aporta el significat i valoració crítica de tants fets del nostre entorn, motivant l'afecte per la pròpia cultura i l'estimació adequada d'altres tradicions culturals i religioses. La cultura i la història occidental, la pròpia història, no poden ser compreses i assumides si es prescindeix del fet religiós present sempre en la història cultural dels pobles. De la mateixa manera, l'expressió artística de la fe segueix col·laborant en l'actualitat a l'enriquiment del nostre patrimoni cultural. I amb això contribueix a l'adquisició de la **competència de consciència i expressions culturals**.

1.4. Metodologia

L'assignatura de Religió Catòlica utilitzarà una metodologia que respectarà els següents principis:

Reconeixement del rol del docent. El docent és una peça clau en l'elaboració i implementació d'activitats d'aula ajustades al grup concret al qual està ensenyant. La seva formació resulta, per tant, fonamental a l'hora de garantir l'èxit del procés d'aprenentatge.

Adaptació a l'àmbit emocional i cognitiu dels estudiants respectant el desenvolupament psicoevolutiu propi de cada etapa. Aquesta atenció permetrà combinar de manera adequada allò concret i allò abstracte, el treball individual i el grupal, allò manipulatiu, experiencial i visual amb els aspectes conceptuals.

Respecte pels ritmes i estils d'aprenentatge dels estudiants. No tots els estudiants són iguals, no tots aprenen a la mateixa velocitat ni utilitzen les mateixes estratègies. L'atenció a la diversitat i el desenvolupament de la inclusió comença en l'assumpció d'aquest principi fonamental.

Consideració de la dimensió humanista. Tots els aprenentatges estaran al servei de la formació humana. L'assignatura de religió, des de la seva clau personalitzadora, requereix que tot tipus d'aprenentatges, instrumentals, cognitius, actitudinals, socio afectius no siguin considerats un fi en si mateixos sinó que estiguin al servei de la formació integral de l'ésser humà.

Respecte per la curiositat i inquietuds dels estudiants. Consideració dels interessos i expectatives dels estudiants així com dels coneixements previs, de manera que es garanteixi un aprenentatge significatiu.

Seguiment dels criteris d'avaluació educativa. Per a facilitar el compliment d'aquests principis metodològics s'aplicarà una avaluació contínua, global i formativa al llarg del procés d'ensenyament i aprenentatge; i sumativa al final del procés, de manera que s'avalui el nivell d'assoliment aconseguit. L'avaluació objectiva garantirà una valoració adequada de la dedicació, esforç i rendiment de tots els estudiants.

Desenvolupament de l'aprenentatge en equip i/o cooperatiu. L'estudi i reflexió del cristianisme, per la seva intrínseca dimensió comunitària, és una assignatura adequada per a desenvolupar el treball en equip i l'aprenentatge cooperatiu.

Utilització educativa dels recursos tecnològics. L'ensenyament de la religió promourà la utilització de la tecnologia de la informació i la comunicació no només d'una manera instrumental, que resulti útil a l'estudiant en la recerca d'informació o en la resolució de problemes plantejats a la classe, sinó procurant la seva integració en la vida del subjecte i el seu ús ètic. Les xarxes socials o les eines de construcció i manipulació

d'imatges, per exemple, són instruments que permeten noves formes d'expressió de la cultura i la identitat personal que cal aprendre a dominar.

Com que l'estudi de la religió no consisteix en explicar una sèrie de veritats religioses, sinó en ajudar a l'alumnat a anar forjant un pensament crític i amb fonament respecte a les qüestions humanes i religioses. És important també, que l'alumnat vegi la relació que hi ha entre aquesta matèria i les restants, i així pugui arribar a assolir una visió global i unitària en la seva formació.

Per al desenvolupament de la matèria no utilitzarem llibre de text, sinó materials didàctics preparats específicament.

1. **Activitats inicials:** Partint dels interessos i de l'entorn sociocultural de l'alumnat, a l'inici de cada unitat didàctica es durà a terme alguna activitat que permeti detectar els seus coneixements previs sobre el tema. Es pretén suscitar interrogants i motivar l'alumne per a un aprofundiment de la matèria.
2. **Activitats d'estudi:** Es cercaran les respostes a les qüestions plantejades en les activitats inicials. Es proposaran exercicis d'investigació perquè els alumnes accedeixin a les fonts del coneixement sobre la matèria en qüestió, i es realitzaran exercicis d'observació, reflexió, anàlisi i expressió. En un segon moment, es procedirà a una presentació dels continguts de forma ordenada i sistemàtica.
3. **Activitats complementàries:** Habitualment es realitzaran durant el temps de classe (lectures complementàries, cine-fòrum, cançons, powerpoints, etc.) i, de manera extraordinària, dintre i fora de l'horari estricte de la classe de Religió Catòlica, d'acord amb el tutor de cada curs i amb l'autorització de la Direcció/Cap d'estudis del centre (visites, excursions, taules redones, etc.) i fora de l'horari del centre en col·laboració con altres entitats (bisbat, AMIPA, centre jove, associacions, ONGs, etc.). El professor ofereix també als alumnes la possibilitat de participar en el programa ES PONTÀS. Es tracta d'un conjunt d'activitats com caps de setmana de convivències en Mallorca i fora de Mallorca, intercanvis en Mallorca i fora de Mallorca, activitats esportives, cine, activitats de coneixement i preservació del medi ambient, etc. Veure annex 5.1.
4. **Valors:** és fonamental a la classe de religió la cura i la pràctica de valors humans i cristians. Es pretén oferir un aprenentatge significatiu per la vida dels alumnes. Des de l'assignatura de religió volem contribuir a la construcció de un món millor, més lliure, més just, més solidari, més humà. Amor, cordialitat, solidaritat,

tolerància, pau, llibertat i responsabilitat, reflexió crítica, justícia, esperança, desenvolupament personal, interioritat,... són valors propis d'aquesta assignatura.

5. **Eines de feina:** El professor intentarà oferir als alumnes diverses possibilitats de eines de feina com anàlisi i interpretació del llenguatge digital, anàlisi i interpretació de fotografia, textos, producció oral, producció escrita, producció digital, dramatització, cine, collage, etc. Dinàmiques i jocs són part de la programació. Es presentaran per introduir un tema, com font de reflexió i per col·laborar en crear un clima de convivència a l'aula.

1.5. Materials i Recursos

Les activitats corresponents a la matèria de religió necessiten d'una zona on l'alumnat pugui seure, escriure, pintar, escoltar al professor i als companys, agrupar-se en petits grups, realitzar manualitats i videoclips, visualitzar imatges de vídeo o DVD, escoltar música, i tenir accés als mitjans informàtics.

No tenim llibre de text, treballem amb fotocòpies i amb material elaborat per un grup de llicenciats en teologia, professors de Religió.

En qualsevol cas, els llibres de base d'aquesta matèria són els següents:

- La Bíblia.
- Llibres de Religió Catòlica per a ESO i Batxillerat de diverses editorials (Anaya, Cruïlla, Edebé,...)
- Atles bíblic.
- Diccionaris.
- Enciclopèdies i bases de dades.

Altres materials a tenir presents:

- Presentacions de diapositives de diverses fonts.
- Videoclips de diverses fonts.
- Curt-metratges i llarg-metratges.
- Música: Diferents músiques de les grans religions.

Lectures recomenats:

- La Bíblia
- "Un tal Jesús", de José Ignacio y María López Vigil
- "¿Quién es este hombre?". Jesús, antes del cristianismo. Autor: Albert Nolan. Editorial Sal Terrae
- "El arte de amar", de Erich Fromm.
- "El Principito", de Antoine de Saint-Exupéry
- "Iglesia: Carisma y poder", de Leonardo Boff. Editorial Sal Terrae

- “¿Tener o ser?”, de Erich Fromm.

1.6. Activitats Complementàries (veure annex 5.1.)

* Treballar en l'educació per a la solidaritat (1r, 2n, 3r i 4t d'ESO i 1r/2n Batxiller)

Treballar en l'educació per a la solidaritat dins de l'aula és un objectiu prioritari en la matèria de Religió. S'ha proposat en el curs 2018-19 implicar al màxim possible l'alumnat de religió en totes les activitats solidàries.

Nosaltres pensem que tots som fonamentals per a construir la justícia i la solidaritat i que l'experiència de col·laborar en un projecte solidari ens farà més humans.

La metodologia emprada vol ajudar als alumnes a que puguin forjar-se un pensament amb fonament, ample, obert i crític respecte a les qüestions humanes i religioses. I ajudar-los a desenvolupar un tarannà positiu, creatiu i emprenedor, per aprendre a afrontar la vida d'una manera solidària, sense por i sense prejudicis.

Objectius:

- Reconduir l'agressivitat, i autoafirmar-se de forma creativa i constructiva (aprendre a sumar forces i iniciatives).
- Fomentar la solidaritat.
- Valorar la col·laboració en projectes comuns.
- Fomentar la sensibilitat envers els problemes socials.
- Conèixer com funcionen les diferents associacions i ONGs.
- Saber diferenciar i escollir entre diverses opcions i valors.
- Fomentar els valors humans de treball ben fet, paciència, sentir empatia amb aquells que viuen en situacions de dificultat, desenvolupar la compassió i aprendre a passar a l'acció. Aprendre a cercar estratègies d'ajuda i col·laboració.
- Assumir responsabilitats i fomentar el compromís.

* Celebració del dia mundial de la Pau (1r, 2n, 3r i 4t d'ESO i 1r/2n Batxiller)

Objectius: - Identificar i descriure els problemes més greus i urgents del nostre planeta. Saber implicar-s'hi i projectar-hi els valors evangèlics.

- Prendre consciència, mitjançant l'observació de la realitat i l'ús dels mitjans de comunicació, de l'ordre social injust que impera avui dia en el món, per comprometre's, des del plantejament de la fe, en millorar la situació.

- Descobrir el valor del compromís cristià en el món, mitjançant models de vida caracteritzats pel seu sentit de la justícia, la veritat, la llibertat i la solidaritat, per a suscitar actituds responsables i solidàries envers els altres.

- Prendre consciència del què aporta l'Església en el camp de la cultura, l'educació i la promoció social, mitjançant l'observació directa i l'anàlisi de les accions que realitza, per a valorar la seva opció pels pobres i el seu compromís en la construcció de la pau i la justícia.

- Descobrir el sentit cristià de la tolerància, el respecte, la participació, la responsabilitat i la solidaritat, aplicant-les a les situacions quotidianes (família, amics, treball, jocs, oci,...)

- Aprendre a tenir una actitud de tolerància i respecte davant altres maneres de pensar i de fer, i així afavorir una convivència pacífica.

- Defensar els valors cristians i democràtics.

- Aprendre a respectar la pròpia vida i la dels demés.

- Aprendre a tenir criteris per a actuar d'una manera solidària i responsable en la societat.

- Despertar una sensibilitat i esperit crític davant situacions que degraden a la persona (violència, guerra, fam, pobresa, etc.).

* Sortida al cinema: Setmana de Cinema Espiritual (1r, 2n, 3r i 4t d'ESO i 1r/2n Batxiller)

Per aquest curs està previst participar i assistir a la Setmana de Cinema Espiritual (les dates en espera de confirmació).

La finalitat és anar a veure una pel·lícula (pendent de concretar) per després treballar el tema, el seu simbolisme i els valors que hi apareixen.

Objectius: - Formular, a partir dels mites religiosos, les grans preguntes que la humanitat s'ha anat fent al llarg del temps.

- Prendre consciència i saber constatar les preguntes fonamentals que es fa la persona sobre la transcendència i el sentit de la vida, i sintetitzar les principals respostes dels mites en general i els del cristianisme en particular.

- Prendre consciència de les aportacions que les religions han anat fent al llarg de la Història, a partir dels grans mites, en dimensions constitutives de la convivència humana (construcció d'identitat, orientació en l'actuar, superació del mal i

del dolor, integració social, visió de sentit de la realitat global, resistència i protesta contra situacions inhumanes, la vida més enllà de la mort, etc.).

- Conèixer les interpretacions que el Cristianisme i les altres religions fan sobre la condició humana i sobre el sentit del Transcendent, a través de les grans preguntes que inquieten a l'ésser humà.

- Progressar en la formació de la consciència crítica i de l'autèntica llibertat per a assumir valors, exercitar-se en la presa de decisions i aplicar els principis ètics cristians a les situacions personals, socials i religioses, a través dels models que ens presenten els grans herois.

- Analitzar què és el que diferencia a la religió de les altres manifestacions humanes, mitjançant l'estudi i comparació d'aquestes a través dels mites, per apreciar el que aporta la religió a la vida de les persones i dels pobles.

* Visita ecumènica: Visitar els llocs de culte de les grans religions presents a Mallorca (1r, 2n, 3r i 4t d'ESO i 1r/2n Batxiller). Totes elles per concretar.

Amb la finalitat que en acabar l'etapa els alumnes coneguin i hagin pogut visitar el màxim de llocs sagrats i/o d'una importància rellevant de les diferents religions presents a Mallorca. Ens referim a llocs com el Santuari de Lluc, els tres santuaris del Puig de Randa i la cova del Beat Ramon Llull (la Mare de Déu de Gràcia, St. Honorat i Nostra Senyora de Cura), la Seu, la sinagoga, una mesquita, el centre budista, el centre sikh, l'església ortodoxa, les primeres esglésies de Palma, el convent de Santa Clara, el call jueu, Son Peretó,...

Objectius: - Interessar-se pel fet religiós com a un fet fonamental i referencial en la història de la humanitat.

- Descobrir la religió com a una proposta vàlida que dóna sentit a la vida.

Com a un camí de realització personal ple de llibertat i felicitat.

- Comprendre el fenomen religiós com a expressió de l'obertura de la persona a la transcendència i a la recerca de sentit.

- Conèixer els signes i símbols més característics d'aquestes religions i valorar-ne el significat en el context cultural en el qual van néixer.

- Adquirir una informació fonamental sobre aquestes religions per valorar-ne l'originalitat i actualitat del missatge i per comprendre'n les manifestacions.

- Conèixer els fets i les raons que separen els cristians entre si i les altres religions, per saber en què consisteix el problema ecumènic i quina és la situació actual.

- Valorar les diferents religions, mitjançant el coneixement i l'anàlisi d'aquestes, per comprendre les diferents maneres que té l'home de comunicar-se amb la divinitat.

- Identificar i descriure aquestes religions que existeixen en la societat mallorquina, mitjançant la utilització d'un procediment per analitzar una religió amb la finalitat de descobrir la riquesa humana i cultural que suposa la varietat de religions, i valorar l'aportació d'aquestes a la cultura mallorquina.

- Saber copsar la relació que hi ha entre el concepte de fraternitat universal i el manament de l'amor, mitjançant les relacions ecumèniques, per crear actituds de diàleg, tolerància, respecte i solidaritat.

* Visitar el Museu Bíblic (1r d'ESO, 2n d'ESO, 3r d'ESO, 4t d'ESO i 1r/2n Batxiller).

Objectius: - Apropar-se a la Bíblia com a font d'informació, per conèixer els orígens del cristianisme i fonamentar-ne els trets essencials.

- Avançar en la comprensió del missatge i del llenguatge bíblic.
- Conèixer, situar i valorar les manifestacions religioses en la Història, especialment en la història d'Israel i en la comunitat cristiana.
- Identificar el món bíblic com a element determinant de la cultura mediterrània.
- Reconèixer el paper important de la Bíblia com a font d'informació històrica de gran valor. Descobrir la seva aportació històrica en la construcció de la societat.
- Conèixer, valorar i respectar el patrimoni artístic-cultural i religiós.
- Interessar-se pel fet religiós com a un fet fonamental i referencial en la història de la humanitat i valorar en aquest context allò que és específic del món bíblic.
- Conèixer els signes i símbols més característics de les religions i valorar-ne el significat en el context cultural en el qual van néixer.

* Assistir i participar a l'Olimpíada de Religió de Mallorca (1r i 2n d'ESO).

La convocatòria amb la data, el lloc i els objectius marcats encara estan per concretar. Seguint una mica la trajectòria de cursos passats podem dir que els objectius de la trobada en línies generals podrien ser els següents:

Objectius: - Aprofundir en el valor dels fets per damunt de les paraules.

De l'actuar per transformar la nostra realitat. De créixer en la solidaritat i el compromís.

- Conèixer un lloc important per a la història i la cultura de Mallorca relacionat amb la religió.
- Enfortir la identitat de l'alumnat de religió en la interrelació amb altres companys d'altres centres.
- Gaudir de l'encontre i de les activitats programades.

* Viatge cultural orientat cap a l'assignatura de religió a una ciutat fora de Mallorca (3r ESO i 1r Batxiller). Observació: preferiblement a compartir amb 1r Batxillerat del IES Joan Maria Thomàs. També es podria fer amb 4t ESO. Lloc i data: Itàlia a la tercera avaluació.

El viatge consistirà en visitar una ciutat perquè els alumnes tinguin un contacte directe amb allò que han estat les diferents tradicions religioses i les seves diferents manifestacions culturals, totes elles treballades dins l'aula.

Objectius:

- Conèixer de primera mà les petjades culturals que han deixat les diferents tradicions religioses.
- Conèixer el nostre patrimoni arquitectònic, pictòric i escultòric.
- Visitar la ciutat, especialment tots els llocs emblemàtics que tenen relació amb la religió.
- Conèixer una altra realitat diferent a la nostra, i enriquir-nos d'aquesta experiència cultural, social i religiosa.
- Afavorir una experiència educativa fora de l'aula.
- Refermar llaços d'amistat entre els assistents.
- Reflexionar i viure valors com la tolerància, el saber estar, l'acollida de l'altre/a,...
- Participar activament en dinàmiques que ens ajuden a sortir de tot allò que ens és quotidià per conèixer-nos més a nosaltres mateixos i als altres.

Totes aquestes sortides tendran caràcter obligatori, i per tant, podran ser avaluades com una activitat més de la programació.

A part d'aquestes activitats complementàries especificades, el subdepartament de Religió Catòlica queda obert a l'estudi de possibles convocatòries o sortides que puguin oferir-se al llarg del present curs.

Per fomentar la convivència, també cap la possibilitat de que les sortides es facin conjuntament, sempre que sigui possible, amb alumnes d'altres centres que cursin religió a l'ESO i/o Batxillerat.

Al final del document es trobarà una annex amb las propostes extraescolars per aquest curs

1.7. Relacions amb altres departaments

Activitats de medi ambient i de solidaritat podrien ser compartides amb assignaturas com Educació Física, Biologia, Informàtica, Música, etc.

1. Continguts

L'àrea de Religió i Moral Catòlica es fonamenta en les exigències que comporta desenvolupar, a l'escola, l'educació integral i l'aplicació d'uns drets expressats en la Declaració Universal de Drets Humans (1948, art. 26.3); la Constitució espanyola (1978, art. 27.3); el Pacte Internacional de Drets Humans, Econòmics, Socials i Culturals (1966, art. 13.3); la Carta dels Drets Fonamentals de la Unió Europea (2000, art. 10 i 14.3), etc. A més, està garantida per l'acord subscrit entre l'Estat espanyol i la Santa Seu sobre Ensenyament i Assumptes Culturals (3-1-1979).

La pràctica d'aquests drets comporta un ensenyament religiós escolar i confessional. Aquest ensenyament es concreta en l'àrea de Religió i Moral Catòlica, una matèria específica i rigorosament escolar, ordinària per als qui la sol·licitin, equiparable a la resta de les matèries en el rigor científic, en el plantejament dels seus objectius i continguts, i en la seva significació educativa dins del currículum. Així mateix, contribueix a la formació integral de l'alumnat i al ple desenvolupament de la persona en totes les seves capacitats.

L'àrea de Religió Catòlica és una assignatura opcional curricular de caràcter confessional. La seva identitat es resumeix en les seves «Finalitats Educatives» o «Objectius Generals». Aquests han de ser la meta i la directriu en el seu disseny i el seu desenvolupament curricular (realització de la programació general de curs, de cada unitat didàctica, etc.). Les següents «Finalitats educatives de l'Educació Secundària, assenyalen les metes finals a què han de conduir tot curs i unitat didàctica de Religió Catòlica.

El nou Currículum de Religió i Moral Catòlica concreta un llistat dels continguts per a cada curs d'ESO. Tanmateix, és opinió compartida per molts professors que han impartit aquesta assignatura que resulta pràcticament impossible el desenvolupament de tots els continguts corresponents a cada curs. La seva densitat i extensió resulten difícils de combinar amb l'exigüitat de les hores lectives, així com amb el baix nivell de formació religiosa de l'alumnat actual. Aquests dos factors ens porten a haver d'escollir entre dues possibilitats:

1. Un tractament molt superficial de cada contingut.
2. Realitzar una important adaptació curricular, extraient els continguts principals, agrupant-los en unitats didàctiques més senzilles, i obviant la resta.

En aquesta programació hem optat per la segona possibilitat, seguint criteris de racionalitat acadèmica i eficiència pedagògica. Ens proposam que cada curs d'ESO se centri en un gran tema principal, entorn del qual anirem desenvolupant una sèrie de continguts, sempre extrets, òbviament, del Currículum de la Conferència Episcopal. Aquests continguts adaptats s'especifiquen al llarg de la programació, en l'espai corresponent a cada curs.

Aquests «grans temes» entorn del qual organitzarem els cursos d'ESO són:

- Primer Curs: **INTRODUCCIÓ AL FENOMEN RELIGIÓS. MITOLOGIA, CIÈNCIA I CREACIÓ. RELIGIONS PRIMITIVES. L'ECOLOGIA DES DE UNA PERSPECTIVA RELIGIOSA.**
- Segon Curs: **L'AMOR COM PRINCIPI ÈTIC CRISTIÀ I LES GRANS RELIGIONS**
- Tercer Curs: **JESUCRIST; EL SENTIT DE LA VIDA. LA RECERCA DE LA FELICITAT. Problemes actuals des d'una perspectiva cristiana. L'HUMANISME CRISTIÀ (I)**
- Quart Curs: **EL SENTIT DE LA VIDA. LA RECERCA DE LA FELICITAT. Problemes actuals des de una perspectiva cristiana. L'HUMANISME CRISTIÀ (II)**
- Batxillerat: **L'ORIGEN DE L'UNIVERS I DE LA VIDA; JESUS, L'ESGLÉSIA, L'AMOR COM CENTRE DE LA VIDA CRISTIANA, CONFRONTAR I**

Programació de Departament

RELIGIÓ

Curs: 2019/2020

REFLEXIONAR DES DE L'EVANGELI AMB EL MÓN D'AVUI I LES GRANS RELIGIONS DEL MÓN EN PROFUNDITAT.

A més plantejo en aquesta programació una sèrie de temes comuns a tots els cursos:

- **L'amistat i l'amor com comprensió de l'actitud religiosa enfront del món**
- **Preservació i defensa del medi ambient des de una perspectiva religiosa**
- **La llibertat com un valor religiós**
- **La solidaritat com expressió d'una fe autèntica**
- **Educació per la interioritat**

El professor tindrà consideració pels temes proposades pels alumnes sempre i quan corresponguin amb l'assignatura de Religió.

Objectius específics de la matèria de Religió Catòlica d'Educació Secundària:

1. Educar la dimensió transcendent i religiosa, i a això partint de l'experiència humana i «des de» i «per a» la vida personal, social, religiosa i mediambiental.
2. Afavorir la maduració i el desenvolupament integral de la personalitat de l'alumnat des d'una educació humanista, religiosa i catòlica de qualitat.

3. Facilitar l'elaboració del projecte personal de vida des d'una educació en valors i virtuts humanes, morals, cíviques, democràtiques, religioses i cristianes.
4. Presentar la visió cristiana de la persona i la història des de la realitat quotidiana, des del respecte i en diàleg amb les principals religions, antropologies i cosmovisions d'avui.
5. Oferir la cultura religiosa i el missatge cristià-catòlic en diàleg amb els testimonis de persones exemplars i els problemes i interrogants del món actual.
6. Educar la dimensió cívica i moral des de l'aplicació de testimonis exemplars, valors, virtuts i compromisos per resoldre problemes humans i socials.
7. Desenvolupar una ensenyança - aprenentatge de la religió que promogui l'obertura al Misteri, al sentit religiós de la vida, a l'experiència religiosa i a l'educació en la fe.
8. Promoure les competències necessàries per donar un sentit ple a la vida i elaborar respostes de sentit últim davant de les dificultats més existencials i quotidianes.
9. Educar en la participació social i la pràctica de compromisos solidaris que millorin el medi ambient, les relacions interpersonals i la vida pública.
10. Valorar la intel·ligència espiritual per enfortir el món interior de l'alumnat i la seva capacitat d'autoconeixement, acceptació, meditació, relaxació, pau interior...
11. Afavorir el diàleg i la crítica constructiva entre els missatges religiosos i cristians i l'actual cultura audiovisual, especialment la de la televisió i les TIC.
12. Desenvolupar la dimensió humanista i cívica de l'alumnat des de l'ètica universal dels drets humans i la doctrina social de l'Església catòlica.
13. Educar la intel·ligència emocional per triar i enfortir els millors sentiments, i així ser més feliç amb un mateix, amb Déu, amb els altres i amb la naturalesa.
14. Conèixer la Religió i Moral Catòlica des de les TIC, la investigació, l'aprenentatge cooperatiu i la participació en equips de treball.
15. Oferir un ensenyament integral de la Bíblia, promovent la cultura bíblica i l'aplicació dels seus ensenyaments per ser més feliç en la vida personal i social.

2.1. NIVELL: 1r ESO – Assignatura: RELIGIÓ CAT.

«INTRODUCCIÓ AL FENOMEN RELIGIÓS. MITOLOGIES, CIÈNCIA I RELIGIÓ. L'ECOLOGIA DES D'UNA PERSPECTIVA RELIGIOSA»

UNITAT DIDÀCTICA 1: QUÈ ÉS LA RELIGIÓ?

Objectius:

- Conèixer i interpretar els distints elements que conformen el fenomen religiós en la seva estructura i expressió històrica, com a base de comprensió de les distintes religions.
- Raonar les respostes que les grans religions donen a les preguntes de l'ésser humà sobre la concepció de l'home i el seu destí últim.

Continguts:

- La religió, una deixalla del passat o una realitat viva?
- El fenomen religiós i el seu llenguatge.
- L'experiència religiosa com a realitat antropològica. El sentit de la transcendència. Les grans preguntes de la humanitat i la resposta religiosa.
- Què tenen en comú totes les religions? Els elements de la religió.
- Falses actituds religioses: màgia, superstició, idolatria, fonamentalisme, sectarisme. Per a què serveix la religió?

Criteris d'Avaluació:

- Detectar els principals elements que constitueixen el fenomen religiós.
- Descriure el sentit de la vida que ofereixen les religions. Ser capaç de descriure i definir els elements bàsics del fenomen religiós.

UNITAT DIDÀCTICA 2: LA RELIGIÓ EN EL MÓN ANTIC

Objectius:

- Conèixer i interpretar els distints elements que conformen el fenomen religiós en la seva estructura i expressió històrica, com a base de comprensió de les distintes religions i mitologies.
- Raonar les respostes que les grans religions donen a les preguntes de l'ésser humà sobre la concepció de l'home i el seu destí últim.

Continguts:

- Els relats mítics sobre l'home i Déu en les religions ja desaparegudes: Mesopotàmia, Egipte, Latinoamèrica, Europa del nord, Grècia i Roma.
- Tenen res a veure aquestes religions amb el Cristianisme?

Criteris d'Avaluació:

- Assenyalar els elements de les grans religions de l'antiguitat que tenguin alguna relació amb la cultura religiosa actual.
- Establir distincions i relacions entre els relats mítics de l'antiguitat i la Revelació de Déu en el Cristianisme.

UNITAT DIDÀCTICA 3: DIFERÈNCIA CIÈNCIA I RELIGIÓ. L'ORIGEN DE L'UNIVERS DES DE LES DUES PERSPECTIVES.

Objectius:

- Conèixer i interpretar els distints elements que conformen el coneixement científic i religiós, com a base de comprensió de la realitat.
- Tenir consciència del conflicte ciència i religió a la història humana.

Continguts:

- conèixer distintes teories de l'origen del univers com la teoria del "Big Bang".
- Reflexió teològica del coneixement científic.
- Diferències i convergències entre ciència i religió.

Criteris d'Avaluació:

- Assenyalar els elements propis del coneixement científic i la religió com comprensió de la realitat.
- Diferenciar distintes perspectives de la realitat.

UNITAT DIDÀCTICA 4: ECOLOGIA, CREACIÓ I RELIGIÓ. LA RELACIÓ AMB LA TERRA DES DE L'ESPIRITUALITAT CRISTIANA I LAS CULTURES D'AMÈRICA DEL NORD.

Objectius:

- Conèixer i interpretar el fenomen religiós, cultures religioses i su comprensió de la terra i l'univers.

Programació de Departament

RELIGIÓ

Curs: 2019/2020

- Raonar les respostes que les grans religions donen a les preguntes de l'ésser humà sobre la concepció del món natural.

Continguts:

- La religió, una perspectiva renovadora de la realitat natural.
- El fenomen religiós i el seu llenguatge.
- L'experiència religiosa com experiència del món natural i l'univers.
- Què tenen en comú totes les religions en relació al món natural i l'univers.
- Per a què serveix la religió?

Criteris d'Avaluació:

- Detectar els principals elements que constitueixen el fenomen religiós en defensa de la natura des de una relació amorosa i contemplativa.
- Descriure el sentit de la vida que ofereixen les religions respecte a la natura.
- Ser capaç de descriure i definir els elements bàsics del fenomen religiós i su aportació a la ecologia.

NIVELL: 2n ESO.

“JESUCRIST I LES GRANS RELIGIONS DEL MÓN”.

UNITAT DIDÀCTICA 1: LES GRANS RELIGIONS DEL MÓN: L'HINDUISME I EL BUDISME

Objectius:

- Conèixer i interpretar els distints elements que conformen el fenomen religiós en la seva estructura i expressió històrica, com a base de comprensió de les distintes religions.

Programació de Departament

RELIGIÓ

Curs: 2019/2020

- Raonar les respostes que les grans religions donen a les preguntes de l'ésser humà sobre la concepció de l'home i el seu destí últim.
- Analitzar els principis que fonamenten la fe cristiana en la vida eterna, valorant críticament la proposta de les grans religions.

Continguts:

- La civilització de l'Índia i l'evolució de la religió hinduista.
- La multiplicitat de déus a l'Hinduisme. El seu sentit sacral de la vida i la presència de Déu.
- Els textos sagrats, els déus i els ritus de l'hinduisme.
- Siddarta Gautama, Buda. Evolució del budisme.
- El budisme avui. La seva penetració al món occidental.
- Hinduisme, budisme i cristianisme.

Criteris d'Avaluació:

- Assenyalar i raonar els elements principals de l'hinduisme i el budisme.
- Establir distincions i relacions entre l'hinduisme, el budisme i la Revelació de Déu en el Cristianisme.

UNITAT DIDÀCTICA 2: LES GRANS RELIGIONS DEL MÓN: EL JUDAISME

Objectius:

- Conèixer i interpretar els distints elements que conformen el fenomen religiós en la seva estructura i expressió històrica, com a base de comprensió de les distintes religions.
- Raonar les respostes que les grans religions donen a les preguntes de l'ésser humà sobre la concepció de l'home i el seu destí últim.
- Conèixer la Bíblia, en el seu origen, estructura, finalitat i interpretació pertinent en relació amb la història i experiència religiosa d'Israel, i com expressió de la revelació de Déu Pare als homes.
- Analitzar els principis que fonamenten la fe cristiana en la vida eterna, valorant críticament la proposta de les grans religions.

Continguts:

- El poble d'Israel.
- La Bíblia, Llibre Sagrat dels jueus. Història de la seva formació. Estructura de l'Antic Testament.
- Els "grans temes" del judaisme.
- Ritus i celebracions dels jueus.
- El judaisme a Mallorca.
- El judaisme en el món d'avui.
- Judaisme i cristianisme.

Criteris d'Avaluació:

- Identificar el gènere literari i l'autor d'alguns textos de la Bíblia.
- Saber cercar textos i cites a la Bíblia.
- Establir relacions entre textos de la Bíblia, de la Tradició i el Magisteri sobre la Revelació de Déu.
- Saber relacionar l'experiència d'alliberament d'Israel amb la presència de Déu com a Pare amorós enmig del seu poble.
- Situar cronològicament les fites més importants de la revelació de Déu que van preparant l'encarnació del Fill, Jesucrist.

UNITAT DIDÀCTICA 3: LES GRANS RELIGIONS DEL MÓN: L'ISLAM

Objectius:

- Conèixer i interpretar els distints elements que conformen el fenomen religiós en la seva estructura i expressió històrica, com a base de comprensió de les distintes religions.
- Raonar les respostes que les grans religions donen a les preguntes de l'ésser humà sobre la concepció de l'home i el seu destí últim.
- Conèixer els continguts del cristianisme que fonamenten la concepció de l'ésser humà creat per Déu i destinat a ser fill seu.
- Analitzar els principis que fonamenten la fe cristiana en la vida eterna, valorant críticament la proposta de les grans religions.

Continguts:

- Història i religió dels musulmans. Els noms de la seva religió.

- Mahoma, el profeta.
- L'expansió de l'Islam. L'Islam a Mallorca.
- La pràctica de la religió musulmana.
- L'Islam en el món d'avui.
- Islam i Cristianisme.

Criteris d'Avaluació:

- Identificar i reconèixer els trets principals de la religió musulmana.
- Relacionar i distingir els continguts principals de l'Islam i el Cristianisme.

UNITAT DIDÀCTICA 4: LES GRANS RELIGIONS DEL MÓN: EL CRISTIANISME.

Objectius:

- Conèixer els continguts del cristianisme que fonamenten la concepció de l'ésser humà creat per Déu i destinat a ser fill seu.
- Conèixer la Bíblia, en el seu origen, estructura, finalitat i interpretació pertinent en relació amb la història i experiència religiosa d'Israel, i com expressió de la revelació de Déu Pare als homes.
- Identificar Jesucrist com a Fill de Déu, salvador encarnat entre els homes, mitjançant el coneixement i l'anàlisi del seu missatge, la seva vida i la seva presència per l'Esperit Sant.
- Analitzar els principis que fonamenten la fe cristiana en la vida eterna, valorant críticament la proposta de les grans religions.

Continguts:

- La plenitud de l'experiència religiosa: la trobada de l'home amb Déu. El cristianisme i la revelació de Déu en els esdeveniments i paraules testimoniats per la Sagrada Escripura.
- Introducció al Nou Testament. Història de la seva formació. Estructura.
- El mal i el pecat. La ruptura de l'home amb Déu. El valor de les mediacions.
- Jesucrist, vertader Déu i vertader home, Mediador nostre.
- Jesucrist revela a l'home el seu origen, la seva condició i el seu destí com a fill de Déu.
- El cristianisme en el món d'avui.

Criteris d'Avaluació:

- Identificar i raonar els trets principals de la religió cristiana.

Programació de Departament

RELIGIÓ

Curs: 2019/2020

- Raonar la responsabilitat personal que comporta el pecat com a dany contra un mateix, contra el proïsme i com a separació de Déu.
- Saber utilitzar el missatge d'alguns textos i esdeveniments bíblics per a comprovar les manifestacions de Déu, i raonar que Jesucrist és vertader Déu i vertader home.
- Saber interpretar la mort i resurrecció de Jesucrist com a font d'amor, perdó, esperança i nou naixement per als fills de Déu.
- Explicar les raons per les quals el cristià estima i celebra l'amor de Déu com arrel de la seva filiació.

NIVELL: TERCER ESO

“L'ESGLÉSIA I ELS CRISTIANS, ABANS I AVUI”

UNITAT DIDÀCTICA 1: «I TU, QUI DIUS QUE SOM JO?»

Objectius:

- Conèixer la Bíblia, en el seu origen, estructura, finalitat i interpretació pertinent en relació amb la història i experiència religiosa d'Israel, i com expressió de la revelació de Déu Pare als homes.
- Conèixer els continguts del cristianisme que fonamenten la concepció de l'ésser humà creat per Déu i destinat a ser fill seu.
- Identificar Jesucrist com a Fill de Déu, salvador encarnat entre els homes, mitjançant el coneixement i l'anàlisi del seu missatge, la seva vida i la seva presència per l'Esperit Sant.

Continguts:

- Els mil rostres de Jesucrist.
- Jesucrist des de les arts plàstiques.

Programació de Departament

RELIGIÓ

Curs: 2019/2020

- Jesucrist des de la teologia.
- Jesucrist des de la literatura.
- Jesucrist des del cinema.
- Jesucrist des de nosaltres.

Criteris d'Avaluació:

- Diferenciar el Jesús de la fe del Jesús històric: diverses perspectives de Jesús.
- Relacionar l'art religiós amb cada moment històric.
- Interpretar la situació actual a la llum de Jesús des de els Evangelis.

UNITAT DIDÀCTICA 2: LA NOVETAT DE JESÚS. EL PROFETA DEL AMOR.

Objectius:

- Identificar Jesucrist com a Fill de Déu, salvador encarnat entre els homes, mitjançant el coneixement i l'anàlisi del seu missatge, la seva vida i la seva presència per l'Esperit Sant.
- Identificar el gènere literari i l'autor d'alguns textos del Nou Testament.
- Establir relacions entre textos del Nou Testament, de la Tradició i el Magisteri sobre la Revelació de Déu.

Continguts:

- Què en sabem del Jesús històric?
- Les fonts externes sobre Jesús: romanes i jueves.
- Les fonts cristianes sobre Jesús: Nou Testament, altres escrits, testimonis.
- Els Evangelis Sinòptics.
- L'Evangelí de Joan.

Criteris d'Avaluació:

- Situar cronològicament les fites més importants de la revelació de Déu que van preparant l'encarnació del Fill, i assenyalar les fonts històriques sobre la vida i obra de Jesucrist.

- Saber utilitzar el missatge d'alguns textos i esdeveniments bíblics per a comprovar les manifestacions de Déu, i raonar que Jesucrist és vertader Déu i vertader home.
- Ser capaç d'escriure un "perfil biogràfic" del Jesús Històric, i relacionar-lo amb els continguts de la fe cristiana sobre Jesucrist, vertader home i vertader Déu.
- Saber relacionar Jesucrist amb les expectatives de l'Antic Testament.

UNITAT DIDÀCTICA 3: «JO SOM EL CAMÍ, LA VERITAT I LA VIDA»

Objectius:

- Conèixer la Bíblia, en el seu origen, estructura, finalitat i interpretació pertinent en relació amb la història i experiència religiosa d'Israel, i com expressió de la revelació de Déu Pare als homes.
- Conèixer els continguts del cristianisme que fonamenten la concepció de l'ésser humà creat per Déu i destinat a ser fill seu.
- Identificar Jesucrist com a Fill de Déu, salvador encarnat entre els homes, mitjançant el coneixement i l'anàlisi del seu missatge, la seva vida i la seva presència per l'Esperit Sant.

Continguts:

- Què en sabem del missatge de Jesús?
- Jesús anuncia el Regne de Déu. Les benaurances.
- Jesús parla en paràboles.
- Els miracles.
- La preferència pels més petits.
- Els seguidors de Jesús.
- El camí de Jesús cap a la creu.
- Mort i Resurrecció: Jesús és el Senyor.

Criteris d'Avaluació:

- Saber raonar el sentit de la salvació del pecat i de la mort que Jesucrist atorga al creient.
- Reconèixer el missatge del Regne i les benaurances com a projecte de vida del cristià que s'identifica amb Jesucrist, i saber aplicar a l'Església les paràboles del Regne.
- Saber interpretar la mort i resurrecció de Jesucrist com a font d'amor, perdó, esperança i nou naixement per als fills de Déu.

UNITAT DIDÀCTICA 4: DE JESÚS A L'ESGLÉSIA

Objectius:

- Analitzar i valorar el sentit i la finalitat de l'Església en tant que realització institucional del servei d'humanització i salvació que Crist ofereix a l'ésser humà, i descobrir la seva aportació als processos més importants de la història espanyola i europea.
- Comprendre i distingir l'acció salvadora de Crist, i el caràcter celebratiu de cadascun dels sacraments.
- Reconèixer i valorar les fites més importants de la fe cristiana en la història de l'Església, en les grans obres de la cultura i en les seves festes, considerant també les aportacions d'altres religions.

Continguts:

- Jesús convoca la comunitat de deixebles.
- L'Església primitiva en els Fets dels Apòstols i les Cartes del NT.
- Desenvolupament de la fe en la Trinitat de Déu.
- Primer art cristià.

Criteris d'Avaluació:

- Raonar el fonament de l'Església comunitat, els seus signes i les conseqüències en la vida del creient per l'acció de l'Esperit.
- Raonar com els carismes i ministeris desenvolupen la missió de l'Església.
- Descriure els trets essencials de la fe de les primeres comunitats cristianes, i la seva expressió en l'art.

NIVELL: 4T ESO

UNITAT DIDÀCTICA 1: LA RESPOSTA AL SENTIT DE LA VIDA DES DE L'ESGLÉSIA I ELS EVANGELIS.

Objectius:

- Analitzar i valorar el sentit i la finalitat de l'Església en tant que realització institucional del servei d'humanització i salvació que Crist ofereix a l'ésser humà.
- Conèixer i valorar la resposta dels creients al missatge i esdeveniment cristià, que es realitza en l'Església.

Programació de Departament

RELIGIÓ

Curs: 2019/2020

Continguts:

- Vint segles de camí: l'Església continua l'obra de Jesucrist, animada per l'Esperit Sant.
- El misteri de l'Església. Realitat visible i espiritual. Misteri de la unió dels homes amb Déu.
- L'Església i les Evangelis. Llums i ombres
- L'Església, unitat dels cristians en un sol Cos, la vida del qual és Crist.
- Regne de Déu i Església.
- L'Església a Mallorca, avui.

Criteris d'Avaluació:

- Especificar signes concrets de la presència i acció de Déu en la vida de l'Església.
- Raonar el fonament de l'Església comunitat, els seus signes, i les conseqüències en la vida del creient per l'acció de l'Esperit.
- Descriure les principals característiques de l'Església Catòlica de Mallorca i la seva aportació a la vida de les persones.

UNITAT DIDÀCTICA 2: LA RESPOSTA CREIENT A LA BONA NOTÍCIA DE JESÚS.

Objectius:

- Conèixer i valorar la resposta dels creients al missatge i esdeveniment cristià, que es realitza en l'Església.
- Descobrir els fonaments racionals i revelats que justifiquen l'ensenyança moral de l'Església Catòlica, i orientar la relació de l'home amb Déu, amb ell mateix, amb els altres i amb el món.
- Analitzar les exigències i compromisos dels cristians en la seva relació amb Déu, amb ell mateix i amb els altres, relacionant-los amb altres opcions presents en la societat i en les grans religions.
- Analitzar els principis que fonamenten la fe cristiana en la vida eterna, valorant críticament la proposta de les grans religions.

Continguts:

- La vida cristiana: creure, anunciar, celebrar i donar testimoni.
- Fonamentació cristiana de la moral.
- Moral de les relacions de l'home amb Déu.
- Moral de la persona i les relacions personals.
- Moral social: el compromís dels cristians en la construcció d'un món millor.

Programació de Departament

RELIGIÓ

Curs: 2019/2020

- Maria, model de creient.
- Creure en la vida eterna.
- Relació entre la bona notícia de Jesús i nostra realitat: models econòmics i polítics, pobresa i riquesa.

Criteris d'Avaluació:

- Raonar els principis i valors que fonamenten la moral cristiana, aplicant-los especialment a la problemàtica actual sobre la vida.
- Saber identificar en algunes actituds i situacions concretes els fets que van contra la veritat.
- Il·lustrar amb exemples les accions socials que l'Església realitza mitjançant les seves institucions.

UNITAT DIDÀCTICA 3: LA SEXUALITAT DES DE LA PERSPECTIVA DE LA FE.

Objectius:

- Comprendre i distingir la sexualitat des de la perspectiva de la fe. Jesús, verdaderament home i verdaderament Déu.

Continguts:

- Sexualitat cristiana i sexualitat no cristiana.
- La sexualitat en les Escriptures.
- Sexualitat i violència de gènere.
- La sexualitat en la història de l'església.

Criteris d'Avaluació:

- Explicar les raons per les quals el cristià estima i celebra l'amor de Déu des de la sexualitat.
- Assenyalar diverses formes de la sexualitat.
- Descriure el significat i explicar la sexualitat des de la fe en Déu.

NIVELL: 2n BTX

2.5.1. Objectius

- Prendre consciència i desenvolupar la pròpia dimensió religiosa més enllà de condicionaments culturals, històrics i socials, de manera que la pregunta que és tota persona no quedi oculta ni ofegada per les respostes de la tradició.

- Descobrir que la vida humana és una recerca contínua de sentit i proporcionar les eines per a que la persona pugui trobar un sentit per a la seva vida sigui quin sigui finalment aquest.

Ser conscient que la plenitud de la vida, incloent la religiosa, depèn de les nostres accions i aquestes de les nostres creences, les quals han de ser examinades de manera personal, responsable i radical en el seu valor de veritat.

Assolir els instruments racionals necessaris per a poder dialogar seriosament amb els altres sobre el sentit de la vida, l'existència de Déu, el problema del mal, el fonament de la dignitat humana, afavorint així l'entesa interpersonal i interreligiosa.

Conèixer l'especificitat del cristianisme com a religió i proposta de sentit per a la vida que ens és més propera, partint dels elements que ens envolten i del passat històric que configura la nostra tradició.

Aproximar-se a la gran varietat i riquesa de religions que existeixen arreu del món i que conviuen amb nosaltres al nostre entorn més immediat, tot aprenent a respectar-les i a cercar el que ens uneix més que el que ens separa, fomentant així l'ecumenisme.

Reconèixer les aportacions que la tradició d'Israel ha fet al cristianisme i a tota la humanitat, descobrint quin és el nucli de la seva experiència religiosa a través del coneixement de la seva variada i complexa literatura a l'Antic Testament.

Analitzar la figura de Jesucrist, la seva vida, el seu missatge, la seva interpretació com a compliment de les profecies d'Israel i com a plenitud de la revelació de Déu als homes, tot partint de l'estudi dels textos del Nou Testament i dels concilis cristològics més importants.

Entendre que la relació del cristià amb Déu no és una pèrdua d'humanitat ni una fuga del món, sinó una esperança absoluta i universal respecte de cada destí individual i de tota altra realitat, que malgrat orienta la crítica radical de tot allò imperfecte, ho fa en la mesura que ho estima profundament.

Entendre el significat de l'Església com a poble de Déu, animat per l'Esperit Sant i com a lloc de presència i de trobada amb Crist i amb tota la comunitat de creients.

Discernir sota les aparences i adherències el nucli sant del cristianisme i el seu impuls constant a la construcció d'una civilització de l'amor, promovent la realització de la justícia, la solidaritat, la caritat, l'entrega desinteressada a l'altre, la compassió i la cultura de la pau.

Descobrir la llarga i profunda missió social que realitza l'Església arreu del món, especialment als països més desfavorits, però també de manera més propera als projectes que hi ha al nostre entorn, apreciand la seva tasca i fomentant-ne la participació activa com a part del procés educatiu.

2.5.2. CONTINGUTS

«L'HUMANISME CRISTIÀ»

UNITAT DIDÀCTICA 1: L'AVENTURA DE LA LLIBERTAT I L'ELECCIÓ.

Objectius:

- Comprendre i valorar la importància de la llibertat personal i social i la necessitat de prendre opcions coherents amb les pròpies conviccions.

Continguts:

- Què és la llibertat?
- La religió com a camí per a l'alliberament personal i social.
- La realització personal a través de les opcions que cada un pren.

Criteris d'Avaluació:

- Aprendre a distingir els diferents graus de llibertat.
- Valorar la importància de les decisions en el terreny personal i grupal.

Programació de Departament

RELIGIÓ

Curs: 2019/2020

UNITAT DIDÀCTICA 2: UN PROJECTE QUE DÓNA SENTIT A LA VIDA.

Objectius:

- Comprendre la necessitat de tenir un projecte de vida per ser persones.
- Valorar diferents projectes de vida.
- Realitzar l'escala de valors com a síntesis de les opcions personals partint del model proposat per Jesucrist.

Continguts:

- Els valors humans i la felicitat.
- L'escala de valors i la necessitat d'optar.
- La consciència humana i la seva vertadera formació.
- Jesús: model universal de projecte de vida.

Criteris d'Avaluació:

- Saber distingir els diferents valors humans.
- Comprendre la importància que té la consciència humana en el marc del món ètic personal.
- Valorar el projecte de vida de Jesús en el seu context i en l'actualitat.

UNITAT DIDÀCTICA 3: LA INTERIORITAT.

Objectius:

- Comprendre i valorar la importància de la interioritat en la vida de les persones.

Continguts:

- Viure des del més profund de l'ésser: trobar-se amb un mateix.
- Exterioritzar l'interior: coherència entre el que som i el que feim.
- Viure com a persones: Anar a l'encontre dels altres; Sentir-se estimat per Déu.

Criteris d'Avaluació:

- Conèixer els diferents recursos per viure des de la pròpia realitat personal.
- Valorar la importància de la coherència personal en la vida de les persones.
- Distingir allò que ens construeix com a persones d'allò que ens destrueix.

Programació de Departament

RELIGIÓ

Curs: 2019/2020

UNITAT DIDÀCTICA 4: EL MÓN QUE ENS ENVOLTA.

Objectius:

- Valorar críticament la història i el món que ens envolta per a descobrir la importància de la justícia, la pau i la solidaritat.
- Analitzar el món que ens envolta, tant a nivell global com local, per a descobrir tot allò que cal potenciar i tot allò que cal denunciar.

Continguts:

- La història com a procés d'aprenentatge feta de "llums i ombres"
- El problema social: mancances estructurals.
- El problema social: mancances estructurals.

Criteris d'Avaluació:

- Saber distingir els moments de la història humanitzadors d'aquells deshumanitzadors.
- Valorar la Doctrina Social de l'Església.

UNITAT DIDÀCTICA 5: EL COMPROMÍS CRISTIÀ.

Objectius:

- Comprendre i distingir la importància del compromís personal i social en la realització d'una societat més justa.
- Valorar la proposta de Jesucrist com a estil de vida que implica tota la persona.

Continguts:

- Humanització de la tècnica i de la ciència.
- Compromís comú amb les altres propostes de dignificació de les persones i de la societat.

Criteris d'Avaluació:

- Distingir els elements i les propostes de la tècnica i de la ciència que humanitzen d'aquells que deshumanitzen.
- Descobrir i valorar allò que uneix els cristians amb les altres propostes de dignificació de les persones i de la societat.

UNITAT DIDÀCTICA 6: EL FET RELIGIÓS AVUI

Programació de Departament

RELIGIÓ

Curs: 2019/2020

Objectius:

Reconèixer la importància i universalitat del fenomen religiós en les diferents cultures, en particular del cristianisme.

Continguts:

La dimensió religiosa de l'home i les seves distintes expressions. Les religions en la Constitució Espanyola.

L'expressió de l'experiència de Déu en els distints llenguatges d'avui. Sentit de la transcendència.

La plenitud de la Salvació realitzada i oferta per Jesucrist, i la vida eterna. Posicions actuals sobre el més enllà.

El sentit de la vida. Panorama de respostes.

Elements que constitueixen el fenomen religiós.

Panorama actual de les religions al món.

Manifestacions de l'actitud religiosa: les mediacions.

Religió, màgia, superstició i idolatria.

El problema de les sectes.

Les religions en la Constitució espanyola.

Criteris d'Avaluació:

Raonar la resposta que les religions i humanismes han donat a la qüestió sobre l'home i el sentit de la seva vida, i la resposta que dóna la fe catòlica.

Programació de Departament

RELIGIÓ

Curs: 2019/2020

UNITAT DIDÀCTICA 7: LES GRANS RELIGIONS MONOTEISTES AVUI: EL JUDAISME I L'ISLAM

Objectius:

Reconèixer la importància i universalitat del fenomen religiós en les diferents cultures, en particular el Judaisme i l'Islam

Descobrir el sentit de la dignitat de l'ésser humà, partint de la seva creació, el valor de la seva vida i la seva transcendència.

Continguts:

Les grans religions monoteistes i judaisme i l'islam en l'actualitat.
Breu història del Judaisme. El Judaisme avui.

Breu història de l'Islam. L'Islam avui.

L'herència jueva i islàmica en la història i cultura de Mallorca.

Criteris d'Avaluació:

Raonar la resposta que les religions i humanismes han donat a la qüestió sobre l'home i el sentit de la seva vida, i la resposta que dóna el judaisme i l'islam.

UNITAT DIDÀCTICA 8: LES GRANS RELIGIONS MONOTEISTES AVUI: EL CRISTIANISME

Objectius:

Sintetitzar els continguts fonamentals del missatge cristià des de les fonts bíbliques i doctrinals de l'Església.

Continguts:

Les grans religions monoteistes i el cristianisme en l'actualitat.

Programació de Departament

RELIGIÓ

Curs: 2019/2020

Jesucrist, Déu i home, pel seu misteri pasqual realitza el projecte diví de salvació. L'home nou, que neix de l'amor de Déu, coopera i s'integra en el Regne de Déu. Cronologia bàsica del cristianisme.

Aproximació geogràfica i sociològica al cristianisme actual.

Síntesi actualitzada de la doctrina cristiana catòlica.

Criteris d'Avaluació:

Elaborar una síntesi actualitzada dels continguts essencials de la fe cristiana.

UNITAT DIDÀCTICA 9: ELS HUMANISMES NO CRISTIANS

Objectius:

Descobrir el sentit de la dignitat de l'ésser humà, partint de la seva creació, el valor de la seva vida i la seva transcendència.

Analitzar la relació de la fe amb la cultura actual, valorant la seva aportació mútua.

Continguts:

L'humanisme cristià com a resposta al sentit de la vida: grans pensadors cristians.

L'aportació de la fe als plantejaments que, en el món actual, fan la ciència i la tècnica sobre la persona humana. La llibertat i la responsabilitat.

El fenomen religiós i la seva presència en els mitjans de comunicació social. La tolerància, la llibertat i la pluralitat religiosa.

La plenitud de la Salvació realitzada i oferta per Jesucrist, i la vida eterna. Posicions actuals sobre el més enllà.

Les arrels del pensament laic occidental: la Il·lustració.

Humanismes ateu: Feuerbach, Marx, Freud, Nietzsche, Sartre, Camus.

Programació de Departament

RELIGIÓ

Curs: 2019/2020

La Postmodernitat.

El laïcisme i la "religió civil".

L'agnosticisme i la indiferència.

La religió no ha mort: noves formes de religiositat.

Criteris d'Avaluació:

Raonar la resposta que les religions i humanismes han donat a la qüestió sobre l'home i el sentit de la seva vida, i la resposta que dona la fe catòlica.

Detectar els valors i contravalors presents en la societat actual, descriure les fonts fonamentals de la moral cristiana i analitzar les dificultats que planteja actualment el obrar segons l'Evangelí.

Relacionar la situació de l'home actual i la seva cultura amb una visió cristiana del món.

UNITAT DIDÀCTICA 10: L'HUMANISME CRISTIÀ I EL DIÀLEG FE-CULTURA.

Objectius:

Analitzar la relació de la fe amb la cultura actual, valorant la seva aportació mútua.

Reconèixer els continguts ètics del missatge cristià i saber-los aplicar en la construcció de la societat.

Analitzar els valors del cristianisme, contrastant-los amb els valors dels humanismes del nostre temps.

Adquirir una actitud de respecte i valoració envers les persones de diversa cultura i ideologia, a fi de construir mitjançant el diàleg una convivència en pau i concòrdia.

Continguts:

Programació de Departament

RELIGIÓ

Curs: 2019/2020

L'humanisme cristià com a resposta al sentit de la vida: grans pensadors cristians.

L'aportació de la fe als plantejaments que, en el món actual, fan la ciència i la tècnica sobre la persona humana. La llibertat i la responsabilitat.

El fenomen religiós i la seva presència en els mitjans de comunicació social. La tolerància, la llibertat i la pluralitat religiosa.

La plenitud de la Salvació realitzada i oferta per Jesucrist, i la vida eterna. Posicions actuals sobre el més enllà.

El pensament d'Emmanuel Mounier: l'humanisme cristià com a resposta al sentit de la vida.

Pensadors cristians contemporanis. El diàleg fe-cultura.

Ciència, tècnica i fe cristiana: conflicte o col·laboració? Els debats actuals.

La religió als mitjans de comunicació: els reptes d'un món plural.

La resposta cristiana a les noves formes de religiositat i espiritualitat.

Criteris d'Avaluació:

Detectar els valors i contravalors presents en la societat actual, descriure les fonts fonamentals de la moral cristiana i analitzar les dificultats que planteja actualment l'obrar segons l'Evangelí.

Relacionar la situació de l'home actual i la seva cultura amb una visió cristiana del món.

UNITAT DIDÀCTICA 11: RELIGIÓ I ART

Objectius:

Identificar com la fe es manifesta en l'art religiós del nostre temps.

Programació de Departament

RELIGIÓ

Curs: 2019/2020

Continguts:

El sentit transcendent i el sentit cristià de les arts plàstiques. L'art com a pedagogia de la fe.

La transcendència en l'art contemporani.

Art i cristianisme: una convivència difícil.

L'art cristià contemporani.

L'arquitectura cristiana avui. Últimes realitzacions a Mallorca.

Literatura i religió.

Música i religió.

Cinema i religió.

Jesús en l'art.

Criteris d'Avaluació:

Explicar el sentit religiós d'algunes manifestacions artístiques i culturals.

Mostrar la presència del Credo de l'Església en algunes manifestacions artístiques i culturals.

UNITAT DIDÀCTICA 12: LA VIDA CRISTIANA: SEGUIMENT DE JESÚS. COMPROMÍS AMB EL MÓN

Objectius:

Programació de Departament

RELIGIÓ

Curs: 2019/2020

Analitzar la relació de la fe amb la cultura actual, valorant la seva aportació mútua.

Reconèixer els continguts ètics del missatge cristià i saber-los aplicar en la construcció de la societat.

Analitzar els valors del cristianisme, contrastant-los amb els valors dels humanismes del nostre temps.

Adquirir una actitud de respecte i valoració envers les persones de diversa cultura i ideologia, a fi de construir mitjançant el diàleg una convivència en pau i concòrdia.

Continguts:

La resposta de l'home a l'oferta salvadora de Déu. El seguiment de Jesucrist. La fe i l'amor.

El compromís en la vida cristiana. El voluntariat en l'Església i en altres institucions.

L'Església i la societat: els catòlics en la vida pública. Política i religió. Llibertat religiosa. Tolerància i pluralisme. Les relacions Església-Estat.

El Regne de Déu, present ja, arribarà en la seva plenitud. Fonamentació humana i evangèlica de la construcció de la pau, i de la civilització de l'amor.

Ser cristià: resposta a una crida personal. El seguiment de Jesucrist.

Ser cristià: ser per als altres.

Ser cristià: la dimensió comunitària.

El compromís en la vida cristiana. El voluntariat. Els catòlics en la vida pública.

Política i religió. Les relacions Església-Estat.

El cristià enmig del món, anticipació del Regne de Déu.

Criteris d'Avaluació:

Programació de Departament

RELIGIÓ

Curs: 2019/2020

Raonar la resposta que les religions i humanismes han donat a la qüestió sobre l'home i el sentit de la seva vida, i la resposta que dona la fe catòlica.

Detectar els valors i contravalors presents en la societat actual, descriure les fonts fonamentals de la moral cristiana i analitzar les dificultats que planteja actualment el obrar segons l'Evangelí.

Relacionar la situació de l'home actual i la seva cultura amb una visió cristiana del món.

2.5.3. Unitats i Desenvolupament Temporal

CURS 1r ESO

AVALUACIÓ 1.

Unitats didàctiques: 1

AVALUACIÓ 2.

Unitats didàctiques: 2 i 3.

AVALUACIÓ 3.

Unitats didàctiques: 4

CURS 2n ESO

AVALUACIÓ 1.

Unitats didàctiques: 1.

AVALUACIÓ 2.

Unitats didàctiques: 2 i 3.

AVALUACIÓ 3.

Unitats didàctiques: 4

CURS 3r ESO

AVALUACIÓ 1.

Unitats didàctiques: 1

Programació de Departament

RELIGIÓ

Curs: 2019/2020

AVALUACIÓ 2.

Unitats didàctiques: 2 i 3.

AVALUACIÓ 3.

Unitats didàctiques: 4.

CURS 4t ESO

AVALUACIÓ 1.

Unitats didàctiques: 1.

AVALUACIÓ 2.

Unitats didàctiques: 2.

AVALUACIÓ 3.

Unitats didàctiques: 3.

CURS 2n BATXILLERAT

AVALUACIÓ 1.

Unitats: 1, 2, 3 i 4.

AVALUACIÓ 2.

Unitats: 5, 6, 7 i 8.

AVALUACIÓ 3.

Unitats: 9, 10, 11 i 12.

3. Avaluació

3.1. Criteris d'avaluació i mínims

Programació de Departament

RELIGIÓ

Curs: 2019/2020

3.1.1. Criteris d'avaluació

Tots els criteris d'avaluació de cada nivell estan especificats conjuntament a l'apartat 2 amb els seus continguts i els seus estàndards d'aprenentatge avaluable respectivament.

3.1.2. Objectius mínims

L'assignatura de religió és molt accessible per tothom, per tant els criteris d'avaluació s'han d'entendre també com objectius mínims.

3.2. Criteris de qualificació

3.2.1. Procediment

L'avaluació és una part integrant del procés d'ensenyament / aprenentatge i el seu referent principal són els objectius generals d'etapa, com també els criteris d'avaluació i la seva relació amb les competències clau. L'avaluació es caracteritza principalment per ser contínua, integradora i individualitzada. Hi ha tres moments per avaluar: l'inicial, el formatiu i el sumatiu.

Avaluació inicial. Es tracta de comprovar el nivell de coneixements inicials de l'alumne, ja sigui a començament de curs, o a l'inici d'una nova unitat. Aquest moment d'avaluació resulta essencial per esbrinar el nivell d'arribada dels alumnes i per corregir els seus errors inicials.

Una prova escrita, una conversa, un debat o amb entrevistes individualitzades amb un bon qüestionari, són necessaris a fi que el professorat se situï conscientment davant de la seva realitat i pugui procedir a les petites adaptacions de la seva programació.

Avaluació formativa. És el seguiment diari de l'evolució dels alumnes i permet controlar els seus progressos. A fi de tenir-ne un registre per escrit, es poden emprar, entre d'altres, diferents tipus de graelles en les quals cada ítem o enunciat valoratiu es correspongui a una casella, on, d'una manera relativament ràpida, el professorat pugui anotar-hi els diversos ritmes d'aprenentatge i li quedi constància del progrés de cada alumne. La periodicitat d'aquest tipus d'avaluació ha de ser diària i, si no, com a mínim, setmanal.

Avaluació sumativa. A més de ser una recollida i valoració de les dues modalitats d'avaluació anteriors, fa referència a les proves concretes que es poden realitzar per avaluar el grau d'assoliment dels objectius per part dels alumnes. Per procedir a una avaluació sumativa com més correcta millor, hi ha dues normes bàsiques: que l'activitat d'avaluació sigui com més semblant millor al tipus d'activitats realitzades per produir

l'aprenentatge, i que, alhora, faci referència clarament a un objectiu o grups d'objectius didàctics coneguts prèviament per part dels alumnes. Les diverses proves han de ser variades per valorar de manera global l'assoliment dels objectius.

És convenient també que els alumnes siguin conscients de la seva evolució, per a la qual cosa és interessant que s'autoavaluïn mitjançant fulls de seguiment, reflexions orals, etc., com a mínim una vegada al trimestre.

Al final del procés, el professor també ha d'avaluar l'ensenyament, per tal d'ajustar, si cal, l'ensenyament a les necessitats de l'alumnat i revisar i actualitzar la programació i els instruments didàctics emprats. La revisió contínua de les estratègies educatives permetrà una adequació a les necessitats amb la finalitat d'assolir els objectius proposats.

S'ha d'entendre l'avaluació com un instrument eficaç de seguiment del procés d'aprenentatge de tots i de cadascun dels alumnes, que permeti fer-hi els reajustaments necessaris en qualsevol punt del procés.

3.2.2. Qualificacions:

Com a conseqüència de l'adaptació curricular que feim per aquest curs, també hem hagut d'adaptar els criteris d'avaluació.

A) Procediments d'avaluació

Programació de Departament

RELIGIÓ

Curs: 2019/2020

Comportament de l'alumne/a:

- Assistir a classe.
- Atendre.
- Portar el material.
- Lliurar els treballs dins el termini establert.
- Tenir cura de l'aula.
- Saber estar a classe.
- Mantenir net l'aula.
- Saber escoltar.
- Mostrar respecte amb el professor i els alumnes.
- Mantenir un ordre.
- Respectar el torn de paraula.
- Xerrar correctament.
- Saber conviure.
- Afavorir un ambient de cordialitat, solidaritat, pau i confiança.
- Respectar els moments de silenci.

Participació activa i feina a classe:

- mostrar interès per l'assignatura
- tenir iniciativa
- proposar idees i dur a terme
- llegir voluntàriament
- expressió oral
- expressió escrita
- interpretació i comentari de texts bíblics
- interpretació i comentari de texts literaris
- interpretació i comentari de texts en general
- interpretació i comentari de cançons
- interpretació i comentari de material digital i multimedia
- producció de texts multimèdia
- respondre correctament a les preguntes del professor
- plantejar dubtes
- participar en els debats
- participar en les dinàmiques i jocs de classe
- Treball de quadern

Programació de Departament

RELIGIÓ

Curs: 2019/2020

Treballs de recerca:

- Posar el nom i títols dels temes.
- Posar la data.
- Posar reflexió personal
- Es tracta d'un treball d'investigació sobre un tema lliure a proposta del professor o proposta de l'alumne. Es pot fer en grup o individual utilitzant qualsevol forma: paper, powerpoint, dvd, etc.
- Es farà un treball per cada avaluació.
- El treball ha de ser coherent, net, ordenat i amb una reflexió personal. Els grups seran de no més de 4 persones.

B) Criteris de qualificació

Procediment	Qualificació
• Comportament de l'alumne/a:	30,00%
• Participació activa i feina a classe:	50,00%
Treballs de recerca:	20,00%

Programació de Departament

RELIGIÓ

Curs: 2019/2020

Nota final: com que els temes son independents uns d'altres, la nota final serà la mitjana dels tres avaluacions.

● Ortografia: Cada falta d'ortografia restarà una dècima a la nota final de l'exercici o treball, amb un màxim de dos punts. (20 f. = - 2 punts)	● No s'aprovarà l'exercici o treball si es superen les 35 faltes.
● Lliurar la feina fora del termini suposarà:	● No correcció del treball.

Recuperació

AL LLARG DEL CURS:	● Fer un treball de recerca, las feines de classe i demostrar, en cas de suspendre por motius de comportament, que hi ha un canvi d'aptitudes real i convincent.	● Apte/No apte
SETEMBRE	● Treball <u>obligatori</u> d'estiu. Entrega de las feines de classe fetas durant el curs.	● Apte/No apte

Lectures voluntàries

Programació de Departament

RELIGIÓ

Curs: 2019/2020

**LLARG DEL
CURS:**

- Es poden realitzar lectures voluntàries que es puntuaran positivament. El títol ha de ser consensuat amb el professor.
- S'ha de presentar emplenada la fitxa de lectura.

3.2.3. Qualificacions: Avaluació ordinària

La qualificació final en aquesta assignatura, serà el valor resultant de la mitjana aritmètica de les tres avaluacions.

Per aprovar el curs per avaluació contínua és necessària una nota mínima de 3,5 en cada avaluació, i que el promig de les tres avaluacions resulti igual o superior a un 4,5.

3.2.4. Qualificacions: Avaluació extraordinària

D'acord amb els criteris generals del centre i del propi departament, si l'avaluació final ordinària no és favorable, s'oferirà una possibilitat de recuperació al setembre.

3.3. Criteris de recuperació

D'acord amb els criteris generals del centre educatiu i del propi departament, si un alumne no ha aprovat una avaluació, el professor valorarà si és possible una recuperació.

Si no se supera l'assignatura de forma ordinària, el professor valorarà si és possible una recuperació, per parts, al final del curs acadèmic.

Si l'avaluació final ordinària no és favorable, s'oferirà una possibilitat de recuperació al setembre.

3.4. Criteris de recuperació de pendents

3.4.1. Convocatòria ordinària

D'acord amb els criteris generals del centre educatiu i del propi departament, l'alumnat que no hagi superat la convocatòria de setembre i comenci el curs amb l'assignatura de

Programació de Departament

RELIGIÓ

Curs: 2019/2020

Religió pendent d'altres cursos, durant el curs realitzarà un treball de recuperació amb el qual podrà aprovar l'assignatura.

3.4.2. Convocatòria extraordinària

D'acord amb els criteris generals del centre i del propi departament, si un alumne té pendent de cursos anteriors l'assignatura de Religió i no l'ha aprovada en la convocatòria ordinària, tindrà dret a presentar-se a la convocatòria extraordinària de setembre on se li farà una prova escrita.

4. Mesures d'Atenció a la Diversitat

4.1. Adaptacions curriculars

La diversitat d'alumnes que hi ha dins les nostres aules ens obliga a prendre'n consciència i elaborar activitats variades que permetin a tot l'alumnat assolir els objectius. L'alumnat amb necessitats educatives especials (NEE) rep una atenció personalitzada per ajudar-li en el seu desenvolupament cognitiu, motriu, d'equilibri personal i de relacions interpersonals. Tot això es durà a terme a través d'un conjunt d'estratègies, procediments i accions organitzats i planificats pel professorat, de manera conscient i reflexiva, amb la finalitat de facilitar els aprenentatges dels alumnes i l'assoliment dels objectius fixats.

4.2. Alumnat NESE

Al llarg del curs s'aniran adaptant els continguts segons les necessitats de l'alumnat d'integració (NESE) i l'alumnat nouvingut (PALIC), creant material apropiat per cada un dels alumnes i els temes corresponents.

4.3. Acollida lingüística

Escriure aquí...

4.4 Suports

Escriure aquí...

4.5 Repetidors: Mesures d'actuació

A tots aquells alumnes que repeteixen tenint l'assignatura de Religió suspesa se'ls farà un seguiment especial per tal que aquest curs vagin assolint els continguts de cada unitat.

5. Annexes

5.1.

ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES I EXTRAESCOLARS

Grupos ESO: 1BD, 2AP, 3BP, 4ABC,

Grupo bachillerato: 1BTX AB

total alumnos: aproximadamente 70.

PRIMERA EVALUACIÓN

- Primero ESO y segundo ESO: visita exposición de Belenes de Palma. Fechas: última semana de clases de diciembre antes de irnos de vacaciones de Navidad.
- Segundo ESO y tercero ESO: iniciación al kayak de mar de travesía desde una perspectiva espiritual. No se trata en este caso de una actividad competitiva sino contemplativa. Descubrir la naturaleza desde el mar, sentir admiración y respeto por ella, fomentar su cuidado y preservación como una realidad viva. Fomentar el silencio, la reflexión, la sorpresa y la admiración, la cooperación en un medio natural como es el mar. Las grandes tradiciones religiosas han cultivado la contemplación y la meditación de muy diversas formas. La naturaleza siempre ha sido un medio privilegiado. También se trata de fomentar hábitos y actitudes sanas, respetuosas con la naturaleza. Fecha: mediados o finales de octubre y noviembre con la Federación Balear de Kayak o en su defecto en el mes de mayo o junio. Precio: gratis si se tramita a través del consell de Mallorca. 10 € por alumno sin ayuda o subvención.
- Tercero, cuarto ESO y bachillerato: visita del observatorio astronómico de Costitx. Objetivo de la visita: profundizar en los misterios del universo, su comprensión, como una realidad ordenada e inteligente a la vez que impresionante y misteriosa que nos desborda y trasciende. El fondo de la cuestión es plantearnos el origen de todo y esta es también una pregunta

religiosa. Profundizar en el diálogo entre la ciencia, la religión y la espiritualidad. La visita incluye: una charla sobre el universo, museo, proyección en el planetario, visión de astros desde el telescopio, cena y pernoctación. El coste es de 10   más el precio del transporte. Se saldría un día por la tarde hacia las 19:00 y se regresa al instituto al día siguiente por la mañana. Pedir a que se pudieran incorporar a clases después del patio (11:05 horas) para que puedan ducharse y descansar algo en casa. Fechas: mitad o final de noviembre. Observación: la visita es posible en cualquier mes del año pudiéndose ofertar en cualquier otro mes.

SEGUNDA EVALUACIÓN

- Primero, segundo y tercero ESO : Ruta de los monasterios y taller de meditación en Sant Honorat. Visitar amos los monasterios de Montision, Sant Salvador y Sant Honorat. Además de conocer bellos enclaves naturales, se trata de conocer la tradición monástica y contemplativa en la historia de la iglesia mallorquina, su importancia religiosa, espiritual y artística. Fechas: mes de enero o febrero.
- Cuarto ESO y bachillerato: visita del efecto luminoso de la Catedral, museo de la Catedral y museo bíblico. Arte gótico, la espiritualidad cristiana y su expresión a través del arte. Fechas: jueves 31 de enero. Aunque el día propio es el 2 de febrero es tal la cantidad de personas que acuden a la Catedral que han decidido ofertar 3 días. El efecto se ve perfectamente el día antes y el día después. Este curso hay numerosos alumnos nuevos. Observación: esta visita también se puede proponer en la primera evaluación para el 13 de noviembre en consenso con la Catedral.

TERCERA EVALUACIÓN

- Primero, segundo y tercero ESO: excursión a Cabrera. Conocer un ecosistema en buen estado de conservación pero también muy sensible a la acción humana. Destacar sus valores y también su dimensión espiritual. Fomentar el conocimiento, la experiencia del medio natural, su cuidado y preservación. Uno de los ejes de la asignatura es la conexión entre naturaleza, religión y espiritualidad. Fechas: lo ideal es en septiembre y primera quincena de octubre pero en su defecto también se puede proponer antes de finalizado el curso. De ser en septiembre u octubre la ofertaría desde 3 ESO hasta

bachillerato ya que el viaje de fin de curso de cuarto ESO suele ser al finalizar la segunda evaluación. Se puede ofertar a cuarto y bachillerato comenzado el curso y desde primero a tercero casi finalizado o finalizados los exámenes de junio.

- Bachillerato. Viaje de estudios a Italia o cualquier otro lugar de interés para la asignatura, los alumnos y ajustada en precio con el IES JMTH: Milán, Roma u otro lugar de interés. Podría ofrecerse como alternativa otro país. Quisiera hacerla extensible a los 4 alumnos de primero de bachillerato del IES Emili Darder si hay acuerdo entre ambos institutos. Es su única opción de hacer un viaje de estudios en religión y en este curso. Los objetivos didácticos son los mismos del curso pasado.
- Resumen objetivos didácticos:
- Conocer en profundidad el arte y arquitectura italiana religiosa, fundamentalmente el arte gótico, renacentista y su contexto: historia, tradiciones, costumbres, etc.
- Conocer los orígenes de las primeras comunidades cristianas asentadas en Italia, cuna del cristianismo universal.
- Conocer e interactuar con la Italia de hoy: hábitos, costumbres, tradiciones, mentalidad, etc.
- Fomentar la convivencia en el grupo, la apertura al mundo, el conocimiento de otra cultura con sus semejanzas y diferencias y fomentar valores como la tolerancia, la empatía, la escucha, la observación.
- Fomentar en el instituto viajes alternativos autogestionados.
- Fomentar la importancia del grupo, del colectivo, del respeto a unas normas de convivencia que hagan que este viaje sea INOLVIDABLE
- Valorar el esfuerzo y trabajo gratuito de los profesores. Ser agradecidos, positivos, constructivos, respetuosos y cordiales.
- Un elemento nuevo a añadir sería intentar contactar con jóvenes de primero bachillerato religión y tener una experiencia de intercambio a la ciudad que vayamos.
- Fechas: mes de abril o mayo en función de los precios de las compañías aéreas y hoteles. Se tuvo muy en cuenta hacer un viaje lo más económico posible y se consiguió pero para ello debemos ser flexibles con las fechas. Lo ideal es que el grupo no exceda de 35 alumnos.

Programació de Departament

RELIGIÓ

Curs: 2019/2020

- Dejar margen para visitar alguna exposición, participar en algún evento, etc. que pudiera ser de interés para la asignatura.

5.2.

Escriure aquí...

6. Aprovació

Palma, 1 d'octubre de 2019